

Acésta fóia ese
cate 3 cóle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
1 galbenu cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se abonédia la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiuu, séu prin posta
séu prin domni co-
lectori.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Nr. 15.

Brasiovu 1. Augustu 1877.

Anulu X.

Sumariu: Romanulu in poesi'a sa poporale. (Urmare). — Epistole de ale repausatorilor. — Breviaru istoricu alu scóle-
loru din Blasiu. — Proceşu verbale. — Publicarea baniloru incursi.

Romanulu in poesi'a sa poporale.

(Urmare.)

CAPU TREI.

Momente limbistice.

XXII. Insemnatatea poesiei poporali facia de strainismi si neologisare.

Ajunsemu in cursulu consideratiuniloru nóstre la momentul limbisticu. Elu e asisiderea prea insemnatu, dara din tóte celu mai insemnatu in a nóstra, cá si in alte poesie poporali. Caus'a e invederata. Pentru-cá in acésta clase a poesiei, findu ea productulu gentei respective celu mai genuinu si celu mai pucinu alteratu de influentié straine, fia sciintifice fia de altu soi, in ea se manifesta mai adevératu modulu vorbirei cá si modulu cugetarei, lexiconulu cá si gramatic'a, cá si sintasea, cá si poetic'a cutarei limbe. Poesi'a poporale e dreptacea basea neaperata la cultivarea sanetósa, la redicarea edificiului limbei literari.

Estu adevéru 'lu intonaramu si in cele precedenti. Repetirea lui inse, credemu, nu strica, ba trebe se se faca cu atátu mai desu si cu atátu mai vertosu, cu càtu, cá se graimu cu Göthe, gresiele se repetiescu pe tóte terimurile activitatei spiritului omenescu; asia si pre celu alu cultivarii limbei.

La noi romanii inca nu sta lucrulu altu cumu. Déca de-o parte e de regretatu remanerea indereptu, in carea ne gasimu, in urm'a tristeloru referintie din trecutu, cu cultur'a poporului nostru cá si cu a limbei; de alta parte in privinti'a cestei ultime dóra amu poté inapoiarea aceea se o numimu in óre-care respectu norocire. Pentru ce? Pentru-cá cultivarea ei, a limbei daco-rom. mai seriósa cade si se face estu modu intr'unu tempu, candu scienti'a limbistica generale luà unu aventu, ce inca numai cu trei patru diecenie inainte de acésta erá mai cu totulu necunoscutu si nesperatu, si candu natiunea romana din indurarea ceriului intr'unu restempu abia de unu partrariu de seclu se aventà cu sboru giganticu la una stare sociale, materiale si intelectuale multu promiatiória pentru venitoriu: dóue impregiurari prea ferici acestea pentru desu memorat'a cultura a limbei

romane, a acestui celu mai nepretiuitu odoru alu nostru stramosiescu. Cà-ci rezultatele si macesimele statorite prin limbistic'a generale nu potu decâtu se sucura intr'unu modu binefacatoriu nesuintieloru de a dá cultivarei daco-romanei nóstre una directiune salutaria; éra starea presente a natiunei póte suministrá si poterile spirituali si midiuolócele materiali necesarie spre urmarirea eficace si folositoria a acelei directiuni.

Care ar fi se fia acea directiune salutaria? Nu se tiene de propusulu nostru a aratá aici mai pre largu. Cu tóte aceste fia-ne iertatu facia cu problem'a cultivarei limbei rom. a ne respicá si cu acésta oca-siune contr'a à ori-ce unilaturalitate, cumu si contra estremeloru. Aici, cá si mai pretutinde in afacerile viatiei, calea de auru, ce duce la scopu, sta in midiu-locu. „In medio veritas.“ Se ne ferimu dara de o parte a luá totu-déuna de bani buni unii provincialismi, cari pre langa aceea, cá se audu si vorbescu numai in cutare coltísioru alu romanime, pe de asupra mai suntu de cele mai multe-ori coruptiuni gramaticali si strainismi, precumu p. e. amarnicu, dilnicu, la amédiulu mare si alte de acestea.*) De atari sterpiture de fabricate noi unii nici in cartile nóstre mai vechie, nici in colectiunile de poesie poporali rom. nu ne aducemu aminte se fimu datu nici intr'unu locu. De alta parte inse vrendu, precumu se si cuvine se vremu cu totu adinsulu si cu totu dreptulu, a ne purificá limb'a pre càtu e posi-

*) Cele dóue prime in „Convorb. lit.“ mai pe fia-care pagina, cumu si in alte serieri, dara in gur'a poporului mai nici decâtu usitate; celu din urma in „Pseudocyneticos“ de A. Odobescu; romanulu inse dice: plange amaru, me batú amaru, nu amarnicu (bitter-lich), lucramu di de di, lucrú de tóte dilele, nu dilnicu (täg-lich), amédia-di, deci amédi'a mare. Ce se facemu, déca limb'a ne e analitica, si déca ea se bucura de acea libertate nepretiuita, cá fia-care adjectivu 'lu póte intogmai cá latin'a clasica intrebuintiá totu-odata cá adverbu, fara a avé lipsa de sufisulu slavu nic, care cu ania, enia s. a. e pucinu estinsu, si deci se póte iusioru eliminá din limba-ne, ne-cumu se-lu inmultimu si propagamu. Éra déca poetii nostri de salonu pentru lips'a versificatiunei se incumeta a introduce unele cá acestea, cu tóte cá „multa licent poetis,“ trebeu din datorintia se protestamu contra unei atari stricari si deteriorari consciute a limbei.

bile de elementele straine, se ne ferim a face acé-st'a dintr'odata cá prin una vérga magica si fara intieleptiune si cumpetu; déca altminte nu voim a veni in pericolu de a ne bifurcá limb'a in una poporale, carea si-va continuá cursulu seu firescu de desvoltare, si in alt'a literaria, masei poporului romanu mai de totu neintielésa, cumu fecera aduna-óra cu limb'a loru literatorii latini.

Trecatóri'a printre aceste dóue extreme, printre acésta Scila si Charibde ni-o va indegetá cu securitate, pre langa studiarea istorica a limbei si a monumenteloru ei, desclinitu studiulu seriosu alu poesiei nóstre poporali cu provincialismii, idiotismii si tóte celealalte ce se tienu de ea. Câte prejudetia concepute in caus'a cultivarei limbei intr'unu respectu séu altulu, nu voru desparé atunci de sine, cá céti'a demanetiei dinaintea luminei si căldurei sórelui de média-di! Câte erori ni le vomu marturí atunci batundu-ne pieptulu, erori facute cu alipirea-ne mortisia de strainismii, cu imitarea multu pucinu neratjunale a limbeloru latine si nelatine, cu neologisarea cátu indreptatita cátu ba, cu impromutarea órba din limbele latina si italiana, cea ce cá din unele mai apropiate de a nóstra inca tréca-duca-se, dara si din alalte neo-latine si éراسi din altele cu totul eterogene! Câte . . .

Ci se ciuntamu reflexiunile ulteriori d'alu de aste, si se aratamu cu câteva exemple si casuri, de si scurte, dara concrete, ce insemnate mare posiede poesia poporale romana si dia punctulu-de-vedere limbisticu; si acésta anume atátu in privinti'a lesiconului limbei nóstre, cátu si alu gramaticei, sintasei si poeticei ei.

XXIII. Peculiaritati lexicali: vorbe si idiotismi.

Nu suntemu, cumu dísemu, anici neconditunati ai neologisarei nedumerite, precumu de alta parte nu potemu partiná nici pastrarea toturoru ingredientieloru straine in limba-ne, a acestoru pete, ce trecutulu intunerecosu le mangli cátu pe sciute cátu pe nesciute si le lasá pe fisionomi'a placuta italica a limbei romane. Si una si alta e, dupa parerea nóstra, una procedura multu pucinu gresita. In speciale in cátu pentru cea dintaiu dóra nici n'amu avé asia mare lipsa de a recure la densa, precumu voru a pretinde si a face unii; celu pucinu nu de a recure la densa pe totu pasulu, déca din provincialismii si idiotismii nostri cumu si din monumentele nóstre limbistice mai vechie amu aduná tóte acele cuvante bune néosi romanesci, de origine latina, câte se pastrara in celea si câte adese-ori cu uimire le audim din gur'a poporului nostru, candu intr'unu tienutu candu intr'altulu.

Intr'adeveru, noi nu ne potemu contení a dá aici in interesulu causei unu registru alfabeticu, de si ne-completu, de atari vorbe culesse in decursulu lecturii poesieloru poporali rom. adunate de Alesandri (A.), Marienescu in balade si colinde (M. b. si c.), S. Flor.

Marianu (F.), Mirone Pompiliu (P.), si Caramfilu (C.); lasandu de astadata la o parte alte colectiuni de proverbie, idiotismi, poesie si naratiuni poporali rom., cumu suntu ale lui A. Panu, Hintiescu, Baronzi scl., carele ultimii si altucumu ne presenta in opulu seu „Anticitatile limbei rom.“ mai multe serie de atari frasi, cuvante, numiri bune romanesci de plante, animalia, obiecte si alte asemeni. In miculu nostru registru inse vomu lasá se intre si câte unu cuvantu de origine straina au dubia, dara de colóre mai provinciale.

Urmedie dara acumu registrulu insusi.

Aurelu adject. (léganu aurelu, M. c.); *a atiené* (calea mundeii atienuí, se atieniu pe aici, A.); *arcanu*; *alelei*, *alelé*, *aolio*, *aolica daolica* (dela arab. Allah?); *avutulu* = avereá; *alunelu* (lelitia cu aluneli, A.); *épa alba-arborencutia*, *épa alba-alboréa* (F.); *apucatu* = ocupatu (F. II. 18); *alénu*. *Belu* adject., *belusielu* (M. c.); *barbióra* = barbutia (M. c.); *baiare* = l. balneare (de candu mam'a m'a baiatu, M. c. 119); *butóre*; *bucurósa* = voiósa (se fii, Dómna, bucurósa, M. c. 97); *a bui*; *barbatu* adject. (si cani mai barbati, A.); *bucalaia* (óie laia bucalaia, A.); *bidiviu* = sirépu, infocatu la sange; *barbaria* = omu cu barba mare (hei Stoiane barbaría, A.); *blandisióra*; *a se burcá*; *bug'a* (rage bug'a, F.); *boresce* ventulu; *brumariu* adj.; *baridiu* (cu baridiulu focu si para, F. II. 9); *bárs'a* plugului; *bulbonica* (? F. II. 5S); *bucu* (intr'unu bucu amu alergatu, F. II. 213); *badiu* = bade. *Calariu* adverb. = calare (M. c. 43, 133); *chitusiu*; *colariu*, *colarelu*, *colanu* (M. c. 128, A., F. II. 74); *Carpatu* (la póla Carpatului, M. c. 133); *chiseracu* (lacu chiseracu, M. c. 153); *columbelu*; *codalbeu*, *codalbeu*, *codalbu* (murgulu codalbulu, F. I. 165); *cumentia* (n'ai presu la cumentia); *critia* (dinti de critia, A.); *catinatu* (bradu verde catinatu); *chebe* = vestmentu superiore; *ciochine* la siéo; *coroiatu* (Grecu mândru coroiatu, A.); *ciocalata* = materia rosia (scarlatu? A.); *condaculu* lui Novacu = cascióra, gr. *νοτάριος*; *cetastu* = capitanu de céta; *cincarelu* = de cincii ani (ese calulu in véra cincarelu); *chii* si vai; *cárnisiu*; *a chiti* = a cugetá, a planuí; *curatura*; *cretiescu* adj.; *coteiu*; *cumparatoriu* = de cumparatu (de ar fi badea cumparatoriu, A.); *copilarosu*; *costretiu*; *carasu*; *cimilica*; *comatu* adject. (sté comata, A.); *chindia* = tempulu tocarei la oficiulu divinuu de séra; *crystalu* (vinulu rosiiu dein crystalu, F. I. 16); *corciu* = tufa; *clitu* (F. I. 141); *cidea* codrului; *cucur'a* plugului; *chitisióra* de cânepa; *cordunu* = cordonu (F. II. 210); *cátu pe ce* = cátu p'ací; *ce* = ci (P. 93); *Celariu* nume propr. barb. (P. 68); *cenaclu* (Panu Pov. vorbei); *celariu* (Panu Pov. verb.); *cetin'a* bradului; *ciuratu* (póle ciurate, P. 74). *Dinióra*, delá dina; *dioróra*, delá diori (M. c. 15); *a durá* = a edificá; *dalbu*, *dalba* = fragedu; *durda*; *desbinulu* = desbinarea (A.); *dorisielu*, deminut. delá doru (M. bal. 11); *ducele* pl. delá duca; *dupu*, *dupi*; *a descalecá* verbu act. (murgulu a descalecá, F. I. 39); *a desjugá*, de-

jugá boii; *doricelú* (preintre tufe, doricelú, F. I. 110); *dára* = tréba; *diplasiú*, *diplá*; *doiu!* exclamatiune de doiosia, de dorere = vai (doiu! facú precumu potú, P.); *dole-mi de mine* = vai (P. 89); *dali* maica, frate, bade, draga paseré (P. 92, 68, 75, 81); *daria* = dare, contributiune; *diu* (bata-te pre tine Diu, P. 67). *Éca-te-me*; *én* lat. en (én cà vine incetisioru, A.). *Firuescu* = tragu, cosu cu firulu; *faciariu* = supra-facia; *fà* = du-te (baditia la chipu frumosu, fà in padurea cea din dosu, A.); *fugariu* = calu bunu de fuga; *a flutura* verb. act. (prin sabie se-lu fluturamu); *fuseiu* (fuseiu a facutu fusu, A.); *fratica*; *friculèna*; *flibiu* (omu frumosu si filibiu, F. I. 176); *fagâu* = fagetu? (Datu-a frundi'a prin fagâu, F. II. 162); *Fecronitia* nume propr. fem.; *focare* (cu ce focare oiú avé, P. 51); *elu sù*. *Gomonu* = larma? (M. c. 17); *gorgonescu* = persecutediu; *glumia* = glumire; *a se gautani*; *gheba* soiu de vestimentu; *grindisiu* (locu de grindisiu); *garafa* = carafa; *gugumanu*; *gustulu*, *gustosu* (F. II. 110); *Garafinu*, *Garofinu* nume propr. barb. (F. II. 222). *Hatisiu*; *hotiu*, *hótia* adj.; *hârtu* betranu = mosiu (A.); *hopu si tropu*; *haragu* (F. II. 45); *me hâcaesce*; *a se hurú* = a se urní, a se resipí. *Intunecèta*; *interentiatu* (sierpe interentiatu, M. c. 42); *incapetoriu* (lumea e incapetória pentru o pasere si o flóre, A.); *junca* = juninca; *a se inclná*; *infptu*, *infpta*; *insieórea*, *incingarea*, *mfrenarea* calului (F. II. 33); *ingaimatu* = insielatu; *imbutu* = butu (tóte in imbutulu mieu, F. I. 55); *ioie* (mi plesniá calulu preste ioie, F. I. 75, 80); *a inchipta* (F. I. 168); *imbodolire* = imbrobodire; *impleticelú* (cu vergi impleticéle, F. II. 109); *imisiuru*; *imenei* (incalciați cu imenei, F. II. 162); *Ian'a* nume propr. fem. (F. II. 204); *inchatu* = imbinatu, alaturatu; *a instrainá* = a vende; *incotatu* = redímatu pe cóte (P. 71). *Luminéu*, *luminéle*; *lucéferelu*; *luncetu* (M. c. 105); *leitia* = leutiú, banu; *lucratóre* = di de lucru (pe véra de patru ori, cà-su mai multe lucratori, A.); *limpedu*, *limpeda* (de unu riu limpedu recorita, A.); *lipiciu*, *lipicu* (mi-e lanu = latifundiu; *léturi* de pagani = cadavre; *lilichiu* (rochitia lilichia); *lautóre*; *lucitória* vitia = stralucita (F. I. 152); *latocu*, dela latu; *lauru* = ? (sierpe lauru veninosu, sierpe lauru belauru, P. 46, 44); *lancedu*. *Maiu* de fieru = ciocanu (M. c. 55); *a mugurá* (i mugura barbiór'a); *a minuná* pre cineva = a-lu admirá; *mesaiu* = facia de mésa (M. c.); *a merindá*; *maritu* (de esti féta de maritu, M. c. 119); *murgaretiu*, *murgarétia*; *manastergu* = stergura, stergariu (A.); *mediuru*, *medióra* = midiulociu (A.); *maguléla*; *mortiu* (canii urla a mortú, A.); *a se marghiolí* = a fi mândru de sine; *mijórca*; *mândréu*, *mândréle* = gratie (gur'a cu mândrélele, A.); *a miridá* (pe Petru l'au legatu l'au miridatu, F. I. 49); *melodia* (P. 61); *a mesí* = a se ospetá; *morbósa* (F. II. 113); *s'a maioritu* = s'a facutu maiuru; *mândrulèna*; *maiculèna*; *marmadielu* = purpuriu (vinu marmadielu). *Negurétia*; *nóta* = innotare (si in nóte s'aruncá. M. c. 128); *neramdiatu* (cortu mare neramdiatu, A.); *ne-*

tichnu, *netichna* adj. = nestemperatu; *nestimata*, *nestemata* (pétra nestimata, A., Odobescu in Pseudocynegest.); *neferi* (fratii miei neferii mei, A.); *negruioruru*; *netotu*; *neuratu*, *neoratu* = neinchinatu (bè pocharulu neuratu, F. I. 71); *nasutu*, *nasuta* lat. nasutus; *nuna mare*; *noptitia*; *negurédia-me*. *Ollolio*; *ofturi*, *achturi*; *óra* (F. II. 160); *olivitu* (cá o frundia olivita, P. 54). *Pulberandu* = facundu pulbere (cu unu murgu bunu pulberandu, M. c. 17); *preveghièla*; *pratu*; *patrarelú* = de patru ani (calulu esiá in véra patrarelú, A.); *prandiare* = prandire (A.); *Plavanu* = lat. flavus (hei Plavanu, hei bourénu, A.); padurea *pinulu*; *puse* = incepú (puse Vidr'a a cantá, A., F. I. 164); *porumbióra*; *pasciunèla*, *pasunèla* (A.); *percica* retediata; *paunelú*; *preamblandu* verbu neutru = preamblanda-se (F. I. 145); *paióra*; *plecatielu* dela plecatu; *picurusiu*; *pelalaia* (i-asi dá focu si pelalaia, F. II. 39); *plaga* (F. II. 79); *paduréu*; *Paun'a* nume propr. fem. *Rotundatu* (pamentulu latu si rotundatu; M. c. 42); *ramurau*; *rarisiu*; *rapediu* = lat. impetus; *rosco-trosco*; *rundunelú* adj. (calulu rundunelú sborá); *rugióra*; *rescruce* (drumulú in rescruce, A.); *rotatu* (murgule, cóma rotata, A.); *resura* (cá se crésca de o resura, A.); *ramuréu*; *retediulu* perulni; *rescositu* (cositie rescosite, F. II. 231). *Suflecare* = suflecure; cerbutiu *stretinioru*; *sterit'a* ventului; *serucila*; *sarica*, vestimentu; *saia* imbaierata (A.); *serariu*, *zerariu* = ciobanu, ce se ocupa cu serulu laptelui; *schelalaie* canele; *ságetariu* lat. sagittarius (A.); *sculariu* (P. 39); *siolcanu* (fuge cá siolcanulu, A.); *sèmenu* (sèmenu nu are, A.); *sonisioru*; *singurióra*; *sgurutu* dela sgura; *sierparelu*; *selbatica*; *sarutulu*; *spelatielu*; *sevie* (pentre vie, pentre sévie, F. I. 55); *selécu* = seracu; *silha*, *shelba*; *strenutu*, *stranuta* adj. (ti-oiú dá tie epusióre stranute de càte-o nare, F. I. 147); *sborsitu* (murgulu sborsitu, F. I. 144); *socria*; *suscioru*; *scaldusia*; *strainia*; *statu* = statura; *salahoristu*; *sume* pl.; *sipu*; *sierpesce*; *suróta* = sorata; schlipetu (P. 76). *Tutulínu* (ventulu bate súfla linu, légana-se tutulinu, M. c. 15); *tunecèta* (M. c. 104); *trupusielu*; *tesila* (cu gândulu cam pe tesila, A.); *tercu*; *trapedu* = trapulu cailoru (scaimba trapedu in pasu linu, F. I. 11); *a trierá* = a cutrierá; *telciosu* (teju telciosu, F. I. 192); *tomnorósa* = tomnateca? (F. II. 70); *tabuetiu* = saculetii; *tienerosu* = omu incrediutu, fudulu (P. 36). *Umerelu*; *unicelulu* = unu baiatu singuru in familia (A.); *unica* (unica féta, F. II. 96); *u!* exclamatiune (u lelitia; F. II. 221); *a ucigá* = a ucide. *Vadicelú*; *vulturariu* adj. = de natur'a vulturelui (ai fostu fórte vulturariu, ce-ai vedintu nu mai lasai, M. c. 75); *vettucite* si lipite (A.); *vincèla* (A.); *venisi*; *vrere* = voia (se-i faca totu pe vrere; *véculu* = viati'a (mi-a fostu véculu totu pe cale, A.); *vendiatoriu* = de vendutu; *vamariu* (F. II. 172); *vitica*.

Se completamu acestu micu registru cu cativa idiotismi mai rari, scosi cá de esemplu din acelesi fontane. Atari suntu: *canele tiene laturele*; *si-pune dosu la fuga* (A.); *ese in véra patrarelú*, *cincarelu* =

calnlu e la véra de patru, de cinci ani; *lu-taiu chipu snopesce* = întogmai cá pe unu suopu; *lu-pasce pe-catulu*; *prende ceva de traiu* = castiga; *prende unu sarutatu* = capeta; *mi-facu ochisiori róta* = me uitu impregiuru; *dórme dusu*; *beu voiniciu pe secare*; *o fura Rosaliele*; *dar te scii, séu dar se scii cá esti frumosu*; *ne e cá vomu inserá*; *ambla in facia* = pe facia; *face gura larga*; *nu facu strins'a* = nu facu avere; *lu-pune sub pitioru* = in loculu seu (F. II. 11); *lu-tórna la pamentu* = lu-trantesce; *mi-taiu nasulu* = mi-imputa; *i puse cárp'a in capu* = a luà de socia; *puu de omu frumosu, puu de romanu*; *i rade unu pumnu sgárcitu*; *fâ-te indereptu la orasiu, fâ-te in padure* = du-te la orasiu; *a stá sioldu* = a dá pieptu; *a-i amblá de dára* = de tréba; *aburesce ventulu* = ventulu sufla linu; *dede a strigá*; *i tórce copil'a calului* = merge rapede.

Potere-amu completá registrulu nostru inca si cu númerosele acele numiri bune si originali de flori si alte plante, cari, dupa cumu se sci, ocuru de comune in preambulu chiuitureloru, choreloru si doineloru, dar si in alte poeme poporali romane, precumu: alamâia, alinoru, afionu; bosuicou, bujoru; crinu, clocoticiu, cicória, cimbrisoru, castale; érba négra, érba grasa; flórea raiului, fl. iadului; garofa, garofióra, georgina; iasomia; leuscénu, lacremióra, lipanu; mararasiu, maioranu, maliniuru, muschiu de stanca, mohoru; nicorete, nalba; odosu, odolénu; pelinitia, pipijoiu; rosmarinu; soloverfu, semenicu, sulcina, scumpina; tomnorósa, tilichinu, toporasiu, trandafiru; vioréa s. a. Poté-l'amu completá si cu o suma de numiri néosi romanesci de arbori, animalie scl., scóse din corpulu poesieloru nóstre poporali, déca n'amu simti, cá si pana aci ne estinsemu prea departe cu tractatulu nostru.

Ajunga dara cele citate, cari suntu, credemu in stare de a aratá destulu de luminatu marea insemnatare a literaturii nóstre poporali chiaru si din punctu-de-vedere lexicale, de a ne atrage tóta luarea aminte asupra gemeloru nestimate, ce acésta mina stravechia romana contine, si cari astépta a fi des-gropate pana ínca nu e prea tardiu.

(Va urma).

Epistole de ale repausatiloru.

In dilele nóstre suntu convinsi toti istoricii si amicii istoriei, cá fora ajutoriulu corespondentieloru private care se voru fi tienutu nu numai in epoce mari, ci chiaru si in timpuri normali, între contimpurani barbati, uneori si femei, istoriculu si lectorulu séu nici-decumu, séu numai cu mare greutate póte se petruna si se descopere adeveratele cause, care au produsu efectele. Suntu si casuri de acelea, in care este imposibile a descoperi caus'a, pâna nu'ti pica in mana si vreo espectoratiune privata, care in timpuri anumite era secretu sciutu cunoscutu de prea pucini si chiaru

numai de cate doi. De aici vedemu ca, precumu observaseramu si la alte ocazioni, multi istorici si publicisti europeni s'au pusu dóra cá nici-odata, pe colectiune de corespondentie private, cu ajutoriulu carora se póta fi intielese mai bine atatu actele publice, catu si evenimentele din trecutu. Publicarea loru este lucru minutiosu, delicatu, la care se cere discretiune estrema, adesea tocma si in casuri candu actorii respectivi pe scen'a lunei séu pe a patriei, nu se mai afla in viétia. De alta parte ceru éراسi interesse publice, de suprema valóre, cá natiunea se cunósca din epoc'a cutare adeverulu intregu, chiaru si cu risiculu de a se compromite unele personalitati, in ale caroru mani la momentele date era depuse destinele poporului, existenti'a, prosperitatea venitoriulu seu. Press'a magiara in multimea de corespondentie cate publica din tóte timpurile, nu se feresce nici macaru de procedur'a celoru carii publica in Franci'a si Angli'a chronice scandalóse; ea da la lumina totu pe ce póte pune man'a, ori-candu crede cá cu publicari de acelea servesce propriei cause nationali. Noi nu avemu necesitate se mergemu asia departe, lipsescu si causele spre acésta.

Colectiunea subscrisului se intinde pe 40 de ani. Conversatiunile epistolarie de inainte de 1848 cate au potutu scapa de focurile si devastatiunile bellului civile, sunt parte mare instructive pentru periodulu desvoltarei, cumu amu dice preparatórie de emancipare, inse sub tutoratu, c e n s u r a, politia, spionagiu, pressiuni directe si indirecte. Ar trebui se purcedemu in ordine chronologica si se incepemu de inainte cu 40 de ani; dara acelu materialu este asia de variatu si vastu, in catu de es. numai punerea in ordine a corespondentieloru remase dela barbati pe carii Ddiu 'ia chiamatu de multu la sine, apoi insocirea cu note necesarie la multe passage, pe care descendentii loru nu mai au cumu se le intieléga, aru cere unu anu intrégu de lucrare. De alta parte amu crediutu necesariu a incepe numai dela a. 1848 cu atatu mai virtosu, cá s'a observatu si pâna acuma fórte bine in generatiunile mai recente destui ómeni, carii au apucatu a'si forma opiniuni catu se póte de sinistre si chiaru estravagante, sucite, scalciate despre faptele din 1848/9 remase loru de hereditate, pe care inse densii nu voru se o accepte nici „cum beneficio inventarii.“ Dara asia se intempla cu toti cati se nascu si cresc in óresicare libertate, cá ei nu'si mai potu face idea de sierbitutea sub care au gemutu si suferitu parintii loru, si mai pucinu de midiolócele cu care au scapatu. Ce le pasa loru, ei suntu liberi, nimeni nu'i mai injuga, nimeni nu le trage palmi in midioloculu stradei, nu le mesura cate 25 la spete, nu le comanda se'si scótia caciulele la distantia de cate 10 stánjini dela cas'a boieriului ori a subprefectului; ei au saritu din opinca de a dreptulu in cisme cu lustru, din sumanu si sarica in Surtout et Pardessus, dela mamaliga-cu brandia la Boenf-à la mode. Barbati de statu cá renumitulu

comite Harrach si cá multi alti ómeni impariali, de positione inalta, dupa ce se informasera bine pana in a. 1850 despre midiulócele materiali minime, cu care romanii luptasera in diece luni de dile pentru emanciparea lor, stetea la mirare si cautá exemple analóge in istori'a popóraloru; cá-ci in adeveru, s'a potutu dice cu totu dreptulu, cá romanii in comparatiune cu adversarii lor au inceputu lupt'a cu manile góle. In catu' pentru capitalisarea, cá se dicemu asia, a sumei de inteligentia de care amu potutu se dispunemu, apoi acésta mica cumu era, in scurtulu periodu de 15 ani (1850—1865), chiaru dupa marturisirea austriaciloru, fusese aprópe indicita. La inceputu avuseramu destule exemple, unde aceiasi individi cá preoti séu profesori, era totu-odata soldati, diplomati, si functionari. Se lasamu inse, cá se ne spuna cei repausati despre sarcinele portate si de suferintiele la care au fostu supusi. Vomu incepe seri'a acestoru publicatiuni cu Ioanu Maiorescu, care in a. 1848 chiamatu fiindu dela Craiova unde se aflá cá professoru si directoru, de catra guberniulu provisoriu, fusese insarcinatu cu missiune diplomatica la Clusiu, Pest'a, Vien'a si mai alesu la Francofurt, unde functioná parlamentulu Germaniei. Vomu intercala si un'a epistola a lui Eftimie Murgu, care dupace fusese liberatu din prinsórea dela Pesteá, in care gemuse cativa ani, isi mai puse odata poterile sale in servitiulu publicu, anume cá deputatu in dieta, pana ce ajunsé éراس in prinsóre austriaca. Maiorescu dupa ce trecú pe la Brasiovu, ajungéndu la Sibiiu, incepú a informa pe guberniulu provisoriu dela Bucuresci despre starea lucruriloru precumu o aflá pe unde trecea. Dat'a dileloru este dupa st. vechiu.

Dreptate fratie.

Gubernulu provisoriu alu Romaniei.

Gubernulu provisoriu se va fi informatu prin frate-meu despre portarea emigratiloru in Brásiovu*). Luni demineati'a in 28 Iunie amu ajunsu in Sibiiu. Pana a ambla pe la autoritatile catra care amu fostu trimisu, post'a de Bucuresci a plecatu si n'am mai potutu a insciintia pe guvernulu despre resultatulu missiunei mele, pe care l'am prevediutu inca pe drumulu dela Brásiovu la Sibiiu. In acestu drumu la satulu Siercaia amu intelnitu pe comitele Vay, custodele coroanei Ungariei si comisariu extraordinariu in Transilvani'a trimisu de catra guvernulu acestei tieri**).

Aci se intielegu emigratii boieri cunoscuti pe atunci sub nume de conservativi si totu-odata rusolatarii, impreuna cu Domnulu Georgie Bibescu, carele se retrasese totu la Brásiovu cu famili'a sa dupa 9/21 Iunie. Unii meritá numele de rusolatarii, altora inse li se facea nedreptate cu acésta. Ei fugisera incóce mai multu de fric'a unei versari de sange din patria.

Nota Red. Tr.

**) Voiescu se dica baronulu Nicolae Vay, care venindu pana la Brásiovu, invitase la sine si pe Georgie Baritiu, cá se'i comunice intre altele, catu periculu amerintia pe romani cá si pe magiari din partea Rusiei, cumu press'a romanésca ar'

Sciindu ca comitele are pleniputintia si in cele civile si in cele militare, m'amu opritu, i-amu cerutu audiintia si amu vorbitu ca la o ora cu densulu. Contele magiaru se simti fórté onoratu cu visit'a ce i-amu facutu si cu spunerea scopului misiunei mele. Din conferinti'a ce amu avutu cu densulu, amu vedutu, cá inainte de 14 dile candu plecase elu dela Pest'a (vorb'a nóstra era in 27 Iunie), la ministeriulu magiaru nu se aratase nimeni din partea gubernulu Romaniei, cá instructiuni pentru casulu invasiunei din partea Rusiei nu se afla la comanda generala, dara cá se intielege de sine, cá unu corpu observatoriu se va asiedia indata, care in sa deocam-data nu póte fi numerosu, pentru-cá elu este insarcinatu a porni tóta militi'a disponibila, secui si unu batalionu de romani la Segedinu in Ungari'a, unde crede cá se va determina lupt'a intre magiari si croatii; — cá Ungari'a va protesta cu energia in contra invasiunei, si indata ce se va impaca incaerulu cu croatii, de vomu voi, va alerga in ajutoriulu nostru cu tóta puterea sa. Mi-a disu cá aceste le potu raportá guvernulu meu cá si oficiale, precumu si aceea, cá Ungari'a nimicu n'ar' dori mai multu, decatu o aliantia cu principatele romane. Aici mi se dede ocaziune de a vorbi in favórea fratiloru nostri ardeleni si ungureni, si observaiu, cá natiunea magiara pana astadi nu numai n'a facutu nimicu spre a trage simpatiele romaniloru din principate, ci inca prin brutalitatile cu care secuii si alti magiari s'au portatu si se mai pórtá in Ardealu catra romani, precumu si prin publicarea legei martiale, carea s'a facutu numai si numai in contra fratiloru nostri, magiarii au mahnitu pe toti romanii; — cá ori si candu principatele aru face o aliantia cu magiarii, bas'a ar' potea fi numai asigurarea esistintiei politice a natiunei romane din Transilvani'a si Ungari'a: cá-ci i' adaogai — romaniloru nu le lipsesce celu din urma midiulocu de a emancipa pe intrég'a natiune romana, prochiamandu pe principele Leuchtenberg ori pe vr'unu fiu de ai imperatului Nicolae de rege alu Romaniei in intielesulu celu mai latu; romanii inse ar' dori a trai in pace cu magiarii pe principiulu independintiei nationale, alu egalitatiei si alu fratietatiei. Vorbele mele facura in comitele o intiparire profunda. Elu imi dise, cá si ministeriulu magiaru i-a parutu reu de brutalitatile secuiloru, si cá va face totu spre a asecura nationalitatea romana, precumu s'a si respunsu in a dou'a resolutiune imperiala data deputatiunei romane.

trebui se combata pe Rusi'a, si cá guvernulu ungurescu ar' fi gata se infintiedie aici un'a tipografia romanésca, mai alesu spre acelu scopu. Evenimentele au probatu, cá acea mesura propusa de guvernulu ungurescu prin br. Vay venise, cá si altele multe, prea peste mesura tardiu. Romanii se aparasera de Rusi'a si fora tipografia romanésca in Brásiovu, din care cauza Rusi'a inea 'si resbuná binisioru asupr'a lor. Cu totulu altele era pe atunci dorerile Romaniloru din acésta monarchia.

Nota Red. Trans.

A dou'a di dupa acésta intrevorbire veniui la Sibiu, unde in lips'a feldmarsialului Puchner me primí feldmarsial-locotentulu Fersmann, cu multa politetia. Dupá ce a cetitu adres'a guvernului meu, mi-a respunsu, cá cabinetulu Vienei se va bucura foarte vediendu cá noi speramu intrensulu, cá e siguru cá va veni respunsulu celu mai favorabilu. Asia dar porni indata cu estafeta la Vien'a si adres'a guvernului provisoriu, si relatiunile domnului directoru Vasici, dintre care a dou'a facuta dupa ideile mele, credu cá va folosi multu. Imi dise apoi dn. Fersmann se mai asteptu, pana va sosi respunsulu dela Vien'a. Eri diminétia veui la mine dn. feldmaresial-locotentulu, si'mi spuse, cá eri nópte a primitu prin estafeta pornita dela Iasi in 24 ori 23 Iuniu scirea, cá 24 mii muscali ar' fi intratu in Moldavi'a, si cá ar' fi ajunsu la Sculeni si la Falcu. Ii observaiu, cá daca ii scrie astu-feliu, apoi muscalii n'au ajunsu departe: cá-ci Sculeni suntu pe malulu Prutului deoparte si de alt'a; asemenea Falcuulu ori Falcuulu pe malulu Prutului. Nu sciu ce se dicu despre scirea acésta? Cele dintaiu trupe disponibile in favórea nóstra voru fi fara indoiéla regimentele romane de cordonu. Vorbindu cu cátiva oficiri romani dela ele, imi spusera cá nu voru se mérga la Ungari'a!

Arme in Transilvani'a lipsescu ca si la noi; e si opritu esportulu de arme, érbá scl.

Eu gandescu se insarcinu pe dn. Laurianu cu misiunea mea la generalcomando si eu se me intorcu la Brasiovu, unde vinu scirile mai curendu, si de unde eu prin elu totu pociu lucrá cu autoritatile. De aceea guvernulu este rugatu a trimite instructiunile pe dóua locuri ori drumuri: pe la Turnulu rosu la Sibiu la dn. Laurianu, si pe la Timisiu la Brasiovu la mine. Le primimu de siguru. Eu asi mai siedé in Sibiu; dar nu mai amu parale. Binevoiéscá guvernulu a se gandi si la acésta.

Sibiu 1. Iuliu 1848.

I. Maiorescu.

Gubernului provisoriu alu Romaniei.

Eu primiiu a séra decretule gubernului provisoriu, prin care me autorizéda pe langa gubernulu Transilvaniei. Inainte de priimirea decreteloru, in sciintiaiu pe guvernulu meu de rezultatulu misiunei mele pana acumu, care resultatulu pana acumu e inca neperfectu. Numai dupa venirea respunsului dela Vien'a voiu poté in sciintia ce ajutoriu potemu avea din partea imperiului austriacu. Din scrisorile particulare ce primiiu astadi din Bucuresci, eu vedu cu parere de reu, cá trimisii nostri pe la curtile europene nu scriu nimicu din cele ce au facutu. N'au acei trimisi instructiuni plenarii?

Dela inceputulu revolutiunei romane pricepea fiesce-care din noi, cá de-ocamdata totulu atarna dela pasulu ce va face pórt'a otomana si pusetiunea ce o va luá catra noi. Sta Pórt'a pentru noi? Candu va

fi pórt'a pentru noi, atunci lucrulu devine la unu resbela intre Pórt'a si Rusi'a. Ori ce atacu din partea Rusiei este totu-odata unu atacu in contra Pórt'e, si atunci Europ'a tóta este pentru noi. Primi-va Pórt'a manusi'a din partea Rusiei pentru noi? Si déca Pórt'a ar remané neutrala, noi suntemu fericitu. Europ'a tóta va ridica autoritatea sa in favórea nóstra si mai intaiu Germani'a. Aici se vorbesce de siguru, si ieri cetiamu in diurnalulu germanu de Sibiu, cá adunanti'a germana dela Francfortu a protestatu cu energia in contra invasiunei din partea Rusiei, pe care Germani'a o va privi cá o dechiaratiune de resbelu Germaniei. Dar déca intrigeloru diplomatiei rusesci le va succede, — voru reesi, — a trage pe Pórt'a in interesulu nordicu, a o orbí si a o aliá cu sine in contra nóstra? Atunci este reu de noi. Rusi'a si Turci'a, ele am endóua au incheiatu tractate asupra esistentiei nóstre si ele amendóua, intielese fiindu, ne nimicescu: cá-ci atunci Austri'a nu póte pasí la midilocu. Aséra, candu dn. feldmarsialulu locotentulu Pfersmann imi spuse, cá turcii aru fi intratu in Galati, — ce eu nu credu, — i-amu pusu acésta intrebatiune: „Ce va poté face Austri'a si Germani'a, candu Turci'a se va uní cu Rusi'a in contra nóstra, lucru nu peste putintia din partea diplomatiei muscale? Domnulu Pfersmann imi respunse, cá la intemplantia acésta Austri'a singura n'are ce face, afara numai candu aceste dóua poteri ne-ar nimici de totu esistenti'a nóstra politica. Dar si atunci, dice dumnealui, numai o allipire de Germani'a ne póte scapá. La tóta intemplantia eu dicu, cá este de cea mai mare necesitate, a trimite o deputatiune stralucita la turci, ori la tabar'a loru, ori chiaru la Pórt'a si a o luminá bine asupra revolutiunei nóstre, care pe Pórt'a o folosesce fórt'e multu. Atara de deputatiune trebue se pasiasca la midilocu cu cea mai mare energia si trimisulu nostru la Constantinopolu intrandu in relatiuni deaprópe cu toti legatii poteriloru europene. Asemenea charthia ce se facuse pentru Rusi'a, se nu se trimitia prin posta, ci cu o deputatiune alésa. Dupá aceste cele mai necesarii agentii suntu cu Vien'a si cu Francfortulu. Atatu aici in Sibiu, cátu si la Pest'a, la Vien'a si la Francfortu trebuescu barbati indemanateci, carii se scia negotia. Mai vertosu cei ce au a tractá cu Vien'a si cu celelalte autoritati in acestu imperiu, trebue se cunósca bine starea acestei monarchii, politic'a ei trecuta, presentulu ei scl. Eu propuiu gubernului meu pentru aceste posturi romani nascuti in Transilvani'a, in carii austriacii au mai multa incredere si carii suntu mai familiari cu trebile Austriei. Laurianu este gata pentru ori ce insarcinare. Uulu din noi trebue ne aparatu se remaia aici, altulu in Vien'a.

Ieri ne intieleseramu cu feldmarsialulu locotentulu, cá dn. Laurianu se remaie aci in loculu meu, se deschida ori ce charthii venite pe numele meu si se le comunice cu acestu inalú functionariu, precumu se in sciintieze si guvernulu provisoriu de tóte,

pana me voiú întórce dela Brasiovu. Eu me repediú la Brasiovu: a) cá se fiu mai aprópe si se insciintiezu mai curendu pe autoritatile de aici; b) cá se mi se trimitia ceva bani, cá ci n'am cu ce me tiené in Sibiiu. Déca o fi se plecu la Sibiiu, apoi se mi se trimitia 100, adeca una suta galbini, ér fiindu se remanemu aici, firesce mai pucinu. Fiindu se mergu eu la Vien'a, se mi se trimitia o charthia in limb'a francesá, cu care se me pociu acredita, precumu si o adresa de adreptulu la cabinetu, mai determinata decâtu cea trimisa de aici prin stafeta de catra comand'a generala. Prin dn. Aaron se potu depune banii la cineva in Bucuresci si eu se primescu unu ordinu la cineva in Brasiovu, ori se mi se trimitia deadreptulu la Brasiovu, unde voiú adresá respunsulu la acésta. Scrisórea mea de ieri la gubernulu meu s'a trimisu prin post'a dela Timisiu; acésta vine pe la Turnulu rosiu. La tóta intemplarea se mi se respundia curendu. Intardiarea dn. Magieru de a formá trupele sale ne descuragiéza. Energia si activitate.

Sibiiu 2. Iuliu 1848.

I. Maiorescu.

Dreptate fratie.

Gubernului provisoriu alu Romaniei,

Din raportulu fratelui Gólescu, gubernulu va vedé pe de-o parte totu acele sciri din partea presi-diului belicu de aici, pe de alta parte resultatulu intrevorbiriloru nóstre atatu la Brasiovu cu romani luminati, câtu si la Sibiiu cu Laurianu si ceilalti. Astadi primiramu scirea in Gazet'a de Transilvani'a, cá Pórt'a otomana a recunoscutu constitutiunea tierei nóstre. Déca acésta este adevératu, atunci Romani'a e libera, cá ci de si Rusi'a aru cercá ceva in contra nóstra, fiti siguri, Europ'a este pentru noi. Este aceea ce amu scrisu gubernului din Sibiiu si Brasiovu, cá totulu atírna dela pusetiunea ce o va luá Pórt'a otomana catra noi. Inca odata: a recunoscutu Pórt'a constitutiunea, noi suntemu mantuiti.

Consiliurile ce fratele Gólescu da gubernului, suntu si ale mele si ale celorlalti de pe aici. Afara de acésta eu trágu luarea-aminte a gubernului asupra micei Romanii si asupra Craiovei; mai alesu Craiov'a dupa ce are o aristocratia numerósa, apoi si negotiatorimea cea mai mare parte tiene mosii cu arenda. Adaugati la aceste, cá in Craiov'a lipsesce tinerimea cea luminata insufetita de ideile epocei, care in revolutiunea capitalei a jucatú o rola principala. A mea parere este, cá junii Olteni, Chitiu, Cernatescu, fratii Ganesci si ceilalti, precumu si alti juni din capitala se mérga indata la Craiov'a, cu misiune apostolica. Se se trimitia dóua róte soldati credinciosi: rot'a dlui Marghiromanu si o rota de ale dlui Radu Gólescu*), precumu si unu escadronu de cavaleria. Se se trimitia unulu din domnii Ipatesci ori altulu credintiosu cá se faca revisiune cancelariei secretariului administratiunei din judetiulu Doljiu: cá-ci sciu, cá secre-

*) Róta, se numia pe atunci compani'a.

Not'a Red.

tariulu séu samesiulu Nicolae Dobriceanu e datoriu statului sume grele, care nu se sciu cumu s'au repusu de acestu omu. Se se trimitia altu secretariu omu siguru; se se mai trimitia unu comandantu de guardie.

Ar fi bine si de mare necesitate, cá se se dea ordine secrete comandantiloru dela hotarele Transilvaniei, cá tinerii transilvani, carii voru arata bilete cu literele A. Z. M. K., de si nu voru avé paspor-turi, se fia primiti in Romani'a. Acesti tineri suntu din batalionulu santu, ori din cét'a Apostoliloru.

Eu mai asteptu respunsulu dela Vien'a si apoi plecu la Bucuresci. Dn. Gólescu pleca acumu la Vien'a. In lips'a nóstra remane Laurianu; inse gubernulu se'i trimitia unu decretu, prin care se'lu imputerésca a tratá cu comand'a generala dela Sibiiu. Fratele Aaronu ii va trimite acelu decretu totu cumu a trimisu si pe ale mele. — Salutare, fratie

Sibiiu 10. Iuliu 1848.

I. Maiorescu.

(Va urma.)

Breviaru istoricu alu scóleloru din Blasiu.

Dein bunavointi'a onor. directiuni ne vení la mana Program'a gimnasiului superioare, Preparandiei, Normei si Scólei populare de fetitie dein Blasiu pe anulu scolasticu 187 $\frac{6}{7}$. Dupá unu usu fórté laudabile, introdusu in periodulu absolutismului (1850—1860) la cele mai multe programe, mai alesu de ale gimnasiiloru, publicate prin tipariu, se punu in fruntea loru unele dissertatiuni mai multu séu mai pucinu interesante. Programele dela Blasiu ne surprindu mai totudeauna cu câte una materia alésa dein istori'a patriei, a natiunei, a basericeii, ori dein a literaturii nóstre nationale, si apoi, vorb'a romanului, pare cá au datu cu bobii, cá directorulu, séu câte unu profesoru se nemerésca tocma la momentu materi'a, a carei elaborare se cere de impregiurarile nóstre cele agitate si critice. Cautati numai la programele publicate in anii de directiune ai domnului canonicu prepositu Tim. Cipariu si cumpaniti valórea loru. Asta-data veni domnulu canonicu Ioanu Antonelli si in calitatea sa de directoru gimnasiale ne dá unu „*Breviaru istoricu alu scóleloru din Blasiu.*“

Nimicu mai benevenitu, decâtu acésta monografía a instituteloru de cultura nationale, cele mai vechi dein câte au potutu se'si faca romanii dela epoc'a emancipareii de sub rob'i'a calvinésca, in acestu mare principatu alu Transilvaniei. Pana in an. 1700 romanii nu era suferiti se'si aiba scóle proprii, éra aceea, caroru li se permitea din mare gratia cá se invetie câte-ceva, era obligati a merge si a invetia numai la scólele calviniloru. Romanesce potea se invetie romanii numai cumu amu dice, pe furisiu, pe ascunsu, unii dela altii, adeca fiulu dela tata, éra in unele regiuni dela calugarii cati mai petrecea in acésta tíera retrasi pe la schituri (asia numite monastiri), ascunse si dosite prin codrii si paduri se.

cularie, că se remana pre catu s'ar fi potutu mai scutite de rapacitatea invalorilor. Asia dara astadi potu afla si strainii din monografi'a domnului Antonelli, că la scólele dela Blasiu nu s'au pusu fundamentele numai alalta-eri, adeca nu sub absolutismu, ci că luptele de di si nópte pentru infientiarea loru s'au inceputu dela anulu 1731, dara numai pe la 1738 au fostu in stare luptatorii de a'si asigura óresicare capitaluri dela imperatulu Carolu VI in mosii, si dela cleru si poporu in collecte de 25,000 fiorini, care suma facea catu 200,000 astadi, pentrucă de es. parechi'a pe boi se cumpará si vendea pe atunci cu cate 3—4 taleri de argintu, adeca cu 15—20 fiorini moderni. Abia in Octobre 1754 s'au potutu deschide acelea scóle pentru tenerime. Cu alte cvente: strabunii nostrii au trebuitu se lupte 23 de ani cu mii de dificultati, pentrucă se ajunga a'si infintia, ce? Dora vre-o universitate, séu fia si numai vreunu liceu cu vreo doue facultati? Nu, ci numai una specie de scóle popularie, unu gimnasiu prea modestu si unu seminariu, adeca internatu pentru copilasi adunati dein tíera si tienuti la unu locu cu cele de lipsa. Seminariulu de clerici se edificá mai tardiu de-una-data cu monastirea, éراسi intre dificultati fbra nume, adeca intre anii 1749—1779 in 30 de ani! Apoi se nu dicemu si noi cu poetulu latinu: *Tantae molis erat romanam condere gentem!*? Pe tempulu episcopului Petru Pavelu Aronu in scólele Blasiului se aflá preste 300 de scolari si studenti. Acelu numeru de tenerime romanésca care invetiá romanese si latinesce, se pareá multoru compatrioti asia de estraordinariu, in càtu ii bagá in spaima si cautá midiulóce cumu se'lu micsioredie. Acésta nu se dice in Breviariulu de care ne este vorb'a, pentrucă arhivele vechi ale Blasiului au fostu devastate si nimicite in an. 1849 de càtra insurgenti sub comand'a lui Czech, nepotu de fiu alu popii din Sasciori, dara nascutu din secuiénca; o dicemu inse noi, carii scimu acésta dein graiulu mosiloru nostri.

Scólele dela Blasiu au castigatu multu prin cumpararea pentru seminariu a dominiulu Cutu langa S. Sebesiu, care fusese odenióra alu lui Mich. Apaffy, dela care dupa stingerea familiei apaffiane trecuse la fiscu, dela acesta la c. Gabriele Bethlen, care inse nepotendu'lu plati, cu permissiunea monarchului ilu vendù episcopului Aronu, dara abia in an. 1768 se ratificá contractulu de vendiare sub episcopulu Athanasie II. Sub imperatulu Iosifu II. scólele dela Blasiu trecura, cá si tóte celelalte dein tíera, prin reforme salutarie. Seminariulu de clerici are câte 50 de alumni pe fia-care anu, cu 4 profesori ordinari pentru studiele theologice si 3 estraordinari pentru dreptulu civile, medicin'a popularia, si economia.

Auctorulu monografiei numera un'a serie de barbati celebrii, esiti dein scólele Blasiului. Noue ni se pare că in acelu cathalogu abia va fi intratu a diecea parte din trensii; dara ce era se face auctorulu, déca

arhivele scóleloru pana in an. 1850 nu mai esistu, decātu se'si ia in ajutoriu memori'a sa si a contimporaniloru, si se caute a completa lacunele dein documente culesse de airea cu mare greutate.

Dela a. 1850 pana in 1877 au esitu dein scólele dela Blasiu cu studiele terminate si anume: dein seminariu 353 clerici; dein gimnasiulu superiore (cl. VIII.) 667; dela preparandia (scóla pedagogica) 238; dein scól'a normala (primaria) 1598; dela scól'a de fetitie 211. Cumu se vede, tenerimea care 'si curmase studiele, séu se mutase la alte scóle dein diverse classi, nu este computata aci.

Conspectulu statisticu pe a. 187⁶/₇ ne arata cu inchiáierea anului: In gimnasiu (4 classi) si liceu (4 classi) dupa nationalitate, romani 290, magiari 2, germanu 1; dupa confessiune, gr. catholici 260, gr. orientali 30, catholici 2, ev. reformati 1, sum'a 293. Dein acestia 13 insi avura stipendiu (bursa) dela câte 30 pana la 80 florini, éras 186 pane. La cursulu de pedagogi'a in a. I. au fostu 12, in a. II. 8 = 20. Din acestia 5 avura pane, 1 stipendiu. 14 studenti castigara bacalaureatulu (maturitate) In scól'a primaria cu 4 classi au invetiatu in cl. I. 13, cl. II. 36, cl. III. 52, cl. IV. 72 = 173. Acestea cifre relative mici, se esplica de plinu cu impregiurarea, ca acuma dein grati'a lui Dumnedieu si vointi'a poporului mai avemu in patria unu numeru respectabile de scóle elementarie cu cate doue classi, si primarie cu cate 3 si 4 classi, in catu parintii nu mai sunt necessitati a'si duce pe fiii loru inca mici, cale de cate 2—3 dile pana la Blasiu, precumu se intemplá odenióra.

In scól'a de fetitie classea I. au fostu 14, cl. II. 13, cl. III. 14 = 41. Este de necessitate imperiósa, cá la acésta scóla se se mai adaoge celu mai puçinu inca doue classi, cá se fia cinci, acuma, candu de es. sasii au scóle pentru sexulu femeiescu chiaru si cu cate 7 classi, cá in Brasiovu si Sibiiu. Noi avuramu ocaziune se cunóscemu tocma si in anulu acesta, ce insemna a avé femei romane crescute romanese.

Asia dara in scólele dela Blasiu. au invetiatu in a. 187⁶/₇ preste totu 536 scolari, studenti, candidati de pedagogia si clerici, éras sexulu femeiescu fu reprezentatu numai cu 41 eleve.

Setea de invetiatura cresce neincetatu; dara midiulócele materiali crescú mai anevoia. Se dicemu inse si aci: *Bunu e Dumnedieu.*

Professori gimnasiali ordin. suntu 12 + 1 de cantari, 1 de gimnastica si desemnu, 1 de caligrafia, 1 de musica instrumentala = 16. La scól'a pedagogica professori ordin. 2; ceilalti 4 cá la gimnasiu. La scólele normali 4. La scól'a de fetitie 1 direct., 2 profesori, 1 professóre.

Mi se pare, ca nu ne sta prea bine se decopiámu aprópe program'a intréga, ne simtímu inse obligati a o recomanda atentiunei toturoru pe acésta, cá si pe ale celorualte gimnasie.

Nr. 188—1877.

Procesu verbale

luatu in siedinti'a ordinaria a comitetului asociatiunei trans-tienuta 17 Iuliu c. n. 1877 sub presidiulu dlui Iacobi Bolog'a, fiindu de facia domnii membrii: Pavelu Dunc'a, Ioanu Hanni'a, Cost. Stezariu, I. V. Rusu, Ios. St. Siulutiu, V. Romanu, si dr. Demetriu Racuciu.

§ 74. D. cassariu presentéza conspectulu despre perceptiunile si erogatiunile asoc. pre tempulu dela siedinti'a comitetului din 8. Maia a. c. pana la siedinti'a presente. Din acelu conspectu se vede, cum-cà in restempulu amentitu s'au incassatu 1534 fl. 97 cr. si s'an erogatu 1453 fl. 71 cr. (Nr. prot. ag. 186, 1877).

Spre scientia.

§ 75. Totu dn. cassariu presentéza conspectulu despre starea fondului academiei pre tempulu acestei siedintie, din care conspectu resulta cà academi'a are in proprietatea sa 14,667 fl. 72 1/2 cr. (Nr. pr. 187, 1877).

Spre scientia.

§ 76. In necsu cu conspectele de sub §§ 74 si 75 se raportéza in specialu despre banii incursi la asoc. pre tempulu dela 8 Maiu a. c. pana la siedinti'a presenta si anume.

A. Pentru fondulu asociatiunei.

a) Cà procente obvenitorie cu 1 Iuliu a. c. dupa couponii obligatiunilor urb. de statu a actiuniloru drumului feratu, si dela Albin'a cu totulu s'au incassatu in BN. v. a. 936 fl. 29 cr., in argintu 86 fl. 75 cr., carele s'au schimbatu in BN. cu 93 fl. 41 cr. (Nr. 158, 161 si 157, 1877.)

b) Pentru o obligatiune urb. ung. sortata s'au incassatu 104 fl. (Nr. 159, 1877.)

c) Prin dn. Dem. Fogarasi sen., direct. despart. cerc. in Muresiu Osiorheiu s'au tramisu cà tacse 35 fl. (Nr. 126, 1877.)

d) Prin dn. Sim. Balomiri, direct. despart. cerc. alu Sabesiului (II.) s'au tramisu cà tacse de m. ord. 60 fl. (Nr. 155, 1877.)

e) Prin directiunea despart. cerc. alu Albei-Iulie (VIII) s'au tramisu cà tacse 19 fl. (Nr. 164, 1877.)

f) Prin dn. Alimpiu Barboloviciu, vicariu si direct. despart. cerc. in Sîmleulu Silvaniei (XI.) s'au tramisu cà tacse in doue renduri cu totulu 141 fl. (Nr. 141, 174, 1877.)

g) Au mai incursu la cass'a asociat. cà tacse de m. ord., pentru diplome si prenumeratiuni cu totulu 65 fl. 50 cr. (Nr. prot. ag. 122, 130, 159, 166, 172, 175 si 179, 1877.)

B. Pentru fondulu academiei.

a) Cà procente obvenitorie cu 1. Iuliu a. c. pentru couponii obligatiunilor urb., de statu, si dela Albin'a au incursu cu totulu in BN. v. a. 235 fl. 36 1/2 cr., in argintu 12 fl. 30 cr., carele s'au schimbatu in BN. cu 13 fl. 54 cr. (Nr. 158, 162, 168, 1877.)

b) Prin dn. protopopu in Palaca, Andreiu Albonu s'au tramisu cà contribuii 9 fl. (Nr. 125, 1877.)

Se iea spre scientia.

§ 77. Secret. perlege raportulu dlui adv. in Reghinulu sas., Patrichiu Barbu facutu in caus'a lasamentului repaus. Ioanu P. Maioru (Nr. 140, 1877.)

Se iea spre scientia cu acea observare, cà amentitulu dn. avocatulu se se recerce a aterne încóce o copia legalisata din testamentulu respectivu.

§ 78. Dn. secret. I., G. Baritiu tramite restulu de 189 esempl. din cursulu Transilvaniei de pre 1876, cumu si alte carti si diuarie specificate in catalogulu alaturatu cu aceea, cà unele din acelea carti se se doneze pre la diverse institute de cultura. (Nr. 144, 1877.)

Se transpunu dn. bibliotecariu cu aceea comisiune, cà in privinti'a impartirii cartiloru destinate pentru institute de cultura, se proceda conformu indigitariloru coprinse in script'a amentitului Domnu Secretariu I.

§ 79. Secret. aduce la cunoscintia, cumu-cà dn. comembru Ios. St. Siulutiu a donatu pre sém'a asociatiunei càte unu esemplariu din operile „O lacrima ferbinte“ de Ios. St. Siulutiu ed. Brasiovu 1877 si brosiur'a titulata „Fundatiunea fericitului Ales. St. Siulutiu“ ed. Blasju 1870. Totu cu aceea ocaziune numitulu dn. a mai oferitu pentru asoc. càte unu esemplariu din portretele nemuritoriloru metropoliti romani Ales. St. Siulutiu si And. bar. de Siaguna.

Acestea donatiuni se primescu pre langa expresiunea celei mai cordiale recunoscintie, si se transpunu dlui bibliotecariu cu aceea recercare, cà se ingrigésca a se pune in rame corespondietorie portretele respective, cà astfelu acelea se decoreze sal'a asociatiunei.

§ 80. Secret. mai raportéza despre alte opere donate pre sém'a bibliotecei asoc., care suntu:

a) Teologi'a fundamentala de Simeonu Micu ed. Blasju 1876.

b) Pomaritululu cu deosebita privire la gradin'a scolara de D. Comsia ed. Sibiiu 1877.

c) Verhandlungen und Mittheilungen des siebenb. Vereines für Naturwissenschaften in Hermannstadt, XXVII. Jahrgang.

d) Századok a magy. történelmi társulat közlönye bros. VI. Budapesta 1877.

e) Alte 6 opere donate pre langa o consemnare, de dn. bibliotecariu I. Cretiu. (Nr. 170, 1877.)

Operile donate se primescu pre langa expresiunea recunoscintiei protocolarie si se transpunu dlui bibliotecariu spre a se inferi in registrulu bibliotecei.

§ 81. Secret. presentéza o consemnare despre cartile, care la propunerea dlui bibliotecariu ar fi de a se procurá pre sém'a asoc. (Nr. 146, 169, 1877.)

Se asemnéza la cass'a asoc. esolvirea pretiului obvenitoriu de 5 fl. 30 cr. pentru procurarea cartiloru recomandate de dn. bibliotecariu.

§ 82. Se presentéza unu contu despre 36 fl. 45 cr. pentru legarea diuarielor romane complete aflatórie in bibliotec'a asoc. (Nr. 171, 1877.)

Se avizesa la cass'a asoc. esolvirea respectivului contu.

§ 83. Comisiunea provinciala din Brasiovu pentru espusetiunea universale tienenda la Parisu in 1878 tramite câte unu esemplariu din impartasirile sale relative la amentit'a espusetiune. (Nr. 182, 1877.)

Se iea spre scientia cu aceea observare, cá se se tramitia resp. comisiuni adeverintia despre primirea actelor amentite.

§ 84. Se presentéza testimoniale scolastice pre 187⁶/₇ ale urmatorilor stipendiatii ai asoc. si anume:

a) Alu lui Alesandru Gaia, preparandu absolutu in Blasiu, carele a produsu testimoniu cu calculi de Eminentia, mai din tóte obiectele.

b) Aureliu Popescu, scolaru in a II. clase la scól'a reale de statu din Dev'a, carele a doveditu progresu parte eminentu parte bunu.

c) Vas. Popu, studente in a VI. clase la gimn. rom. cat. din Clusiu, carele a doveditu progresu mare parte destulitoriu.

d) Emiliu Viciu, stud. in a III. clase la gimn. din Muresiu-Osiorheiu, carele a documentatu progresu „precelente.“

Se iea spre scientia.

§ 85. Directiunea despart. cerc. din Fagarasiu (II) aterne procesele verbali ale siedintieloru subcomit. din 1⁰/₃₄ Fauru si 9. Maiu a. c. Din amentitele acte se constata intre alte afaceri curente, esaminarea computului cassariului pre 1875 si 1876, cumu si dispositionile facute pentru impartirea provocarilor relative la incassarea tacselor restante. (Nr. 147, 1877.)

Lucrarile subcomit. se ieau spre scientia, ér computulu despart. se transpune spre revisiune dlui cassariu alu asoc. Const. Stezariu.

§ 86. Directiunea desp. cerc. alu Brasiovului (I) substerne procesulu verbale alu siedintiei subcomit. din 9°/₂₀ Iuniu a. c., din carele se vedu dispositionile facute pentru impartirea provocarilor relative la incassarea tacselor restante, si rezultatulu aceloror provocari p. 5 si 6.

Spre scientia.

§ 87. Dn. Simeonu Balomiri directorele despart. cerc. alu Siebesiului (IV.) tramite 60 fl. cá tace de membrii ordinari, si totu-odata raporteza despre rezultatulu provocarilor emise pentru incassarea tacselor restante (Nr. 155, 1877) (a se vedé si § 76 lit. d).

Se ia spre scientia, ér provocarile retramise se transpunu secret. spre a raportá in ast'a privintia, cu procsim'a ocasiune, candu adeca va face raportu cumulativu despre rezultatulu provocarilor tramise catra tóte despartimentele asoc.

§ 88. Directiunea despart. cerc. alu Albei Iulie (VIII.) aterne procesulu verbale alu adunarei gen. cerc. tienute la 8 Octobree 1876 (presentatu aici numai in 5 Iuliu c. n.) dinpreuna cu sum'a de 19 fl. tace (a se vedea si § 76 lit. c.) Din amentitul procesu verbale resulta urmatóriale:

1) Notariulu subcomit. Rubinu Patitia raporta despre activitatea subcomit. pre an. 1876, cu care ocasiune arata scopulu si folosulu asoc. p. II.

2) S'a esmisu comisiune pentru inscrierea membrilor si incassarea tacselor, carea sub p. III. 'si face raportulu seu.

3) S'a alesu de directore alu despart. dn. advocatu Io. Piposiu. in loculu fostulu directore, carele a abdisu din motive sanitare. (Nr. 164, 1877.)

Lucrarile amentite sub p. 1 si 2 se iau spre scientia, ér alegerea noului directore de sub p. 3. se aproba.

§ 89. D. Alimpiu Barboloviciu directorele despart. cerc. alu Simleului Silvaniei (XI) aterne procesulu verbale alu siedintiei adunarei gen. cerc. tienute in Simleu la 2 Iuliu a. c. Din acelu procesu verbale se vede, cá adunarea gen. cerc. s'a ocupatu cu urmatóriale:

1) S'a constatat tacele administrate la asoc., care facu suma de 141 fl. p. 3, 4, 6.

2) S'a reintregitu subcomit. despart. cerc. prin alegerea unui nou membru in persón'a dn. protopopu I. Vicasiu p. 5.

3. Adunarea nu primesce abdicerea membrilor ord. ai asoc. Sim. Stanu din Scini si Nicheforu Osianu protop. in Salugu, ci insarcinéza pre subcomit. respect., cá se recerce pre amentitii dni a'si revocá abdicerea. Ér cererea protop. din Naprade I. Chesiel, relativa la ertarea tacselor restante, se supune la decisiunea comit. centrale p. 7.

4) Adunarea generale decide, cá stipendiatii se se deoblege moralmente, cá ajungédu in stare favorítoria, voru solvi indaraptu stipendiele usuaste, séu celu pucinu se voru face membrii ai asociatiunei p. 9

5) Comitetulu centrale este rogatu, cá cu ocasiunea impartirii stipendialoru se fia cu consideratiune la studentii din Silvani'a p. 10.

6) Adunarei cercuale a se tramite pentru archivulu directiunei cate unu esemplariu gratuitu din fói'a asoc. p. 11.

7. Adunarea gen. a asoc. trans. se se tiena pentru anulu venitoriu la Simleulu Silvaniei. (Nr. 174, 1877.)

Conclusu. Se se rescria respectivului subcomit. ad. p. 1. se se ia spre scientia.

ad p. 2. Ca alegerea noului membru in subcomitetu se aproba.

ad p. 3. Cá cestiunea tacselor restante se va sulevá si la adunarea gen. prosima, si astu-feliu se va urma conformu conclusiunei, ce se va luá din partea acelei adunari.

ad p. 4. Cestiunea indigitata este regulata prin conclusiunea luata in adunarea gen. dela Sabesiu din 1872 de sub Nr. prot. XXIV.

ad p. 5. Comitetulu va considerá dupa potintia dorintia espresa de adunarea gen. cercuale sub p. 10.

ad. p. 6. Se acorda gratis fói'a asoc. pentru archivele, respective bibliotecele despart. cerc. ale

asociat., prin urmare si pentru bibliotec'a desp. cerc. alu Silvaniei.

ad p. 7. Dorinti'a, cã adunarea gen. a asociat. trans., se se tienã pre anulu viitoriu in Simleulu Silvaniei se va aduce la cunoscienti'a procsimei adunari gen. tienende la 5 Augustu a. c.

§ 90. D. G. Popescu din Bucuresci arata, cã a compusu o colectiune de cele mai bune si mai rari scrieri romane, si tramiendu unu catalogu despre acele scrieri, cere cã comit. se propuna procsimei adunari gen. accordarea unui ajutoriu pentru tipãrirea colectiunei mentionate (Nr. 187, 1877).

Se transpune comisiunei bugetarie cererea respectiva, cu aceea, cã se se iea la discussiune cu ocaziunea elaborarei proiectului de bugetu pre anulu asoc. 187⁷/₈.

§ 91. Protop. I. V. Rusu referãza, cã comit. asoc. in urm'a conclusiunei luate de adunarea gen. trecuta sub Nr. prot. XLIII, relativu la infientiarea unei scõle de fetitie in Campeni s'a pusu in relatiune cu reuniunea femeiloru romane din Brasiovu, cum si cu V. Ordinariate din Blasiu si Sibiiu. Constata din acte respunsurile ce s'au primitu in obiectulu cestionatu dela fia care din susu indigitatele organe, si invederãndu adunca sentit'a necesitate pentru infientiarea mentionatei scõle in muntii apuseni, face urmatõrea propunere:

Se se raporteze proximei adunari gen. despre pasii facuti din partea comit. in caus'a infientiarei unei scõle de fetitie, cumu si despre rezultatulu aceluor pasi, se le recomende adunarei gen., ca aceea si se intrevina la ordinariatele respective romane, ca aceleasi pre bas'a intielegeriloru reciproce, se afle midiolõcele necesarie la infientiarea scõlei din cestiune cu observarea, ca asoc. cã institutiune culturale inca 'si va tiené de datorintia, amesnratu midiolõceloru sale, a veni la tempulu seu in ajutoriulu aceleia.

Punenduse cestiunea la discussiune, dn. comembru Ios. St. Siulutiu luandu cuventulu, dein motivulu de a inlesni si incuragiã realizarea scopului intentionatu, e de parere, cã pentru ajutorarea scõlei de fetitie in Campeni, se se fipsese una suma anumita, de aceea propune, cã comitetulu se puna in proiectulu de bugetu asternandu adun. gen. unu ajutoriu anualu de cãte 100 fl. pentru infientiend'a scõla de fetitie in Campeni, si acelu ajutoriu se se dea, pana candu voru permite midiolõcele materiali ale asoc., si pana candu va veni scõl'a in stare de a se poté sustienea ea insasi.

Dupa discussiuni mai seriõse, in decursulu carora mai multi dintre membrii presenti se dechiara pentru propunerea dn. Ios. St. Siulutiu, aceea deci cu ocaziunea votarei obtienendu maioritãtea voturiloru, se euuntia de conclusu alu comitetului.

§ 92. Se statoresce program'a adun. gen. procsime tienende opidulu Blasiu la 5. Aug. c. n. a. c. si se decide a se publicã in diariãle romane.

§ 93. Se perlegu scriptele directiunei despart,

cerc. din Blasiu (XX) ddto 7. si 15. Iuliu a. c. relative la program'a adunarei gener. si la dispositiunile facute pentru tienerea cuventulu funebralu, la parastasulu, ce se va serbã cu ocaziunea adun. gen. in memori'a fericitului metrop. Ales. St. Siulutiu. (Nr. prot. 173 si 184, 1877.)

Totu in necsu cu aceste se perlege script'a Rev. dn. canonicu Ioanu Fekete Negratiu din 16. Iuliu a. c. relativa la dispositiunile facute din partea comitetulu festivu, (arangiatoriu) pentru primirea asoc., impartasindu program'a respectiva. (Nr. 185, 1877.)

Se iea spre placuta scientia.

§ 94. Dn. secret. I., G. Baritiu tramite una consemnare a aceluor abonati la Transilvani'a, carii au numeratu pretiulu intregu alu fõiei pe 1877 la redactiunea respectiva, si cere a i-se asemnã una anticipatiune de 60 fl. pentru suportarea speseloru edarei fõiei pe Augustu a. c. (Nr. prot. 178, 1877.)

Consemnarea abonatorulu se strapune dlui cass. pentru tienerea evidentiei recerute, ér anticipatiunea de 60 fl. se asemnãza la cass'a asociatiunei.

§ 95. Secretariatulu cu provocarea la conclusiunea adun. gen. din an. tr. de sub Nr. prot. XXXI. propune cã se se recerce referentele comisiunei emise in caus'a esaminarei opului: „Viti'a cultivata,“ a dã desluciri, dëca in acelu opu s'au facutu dejã indreptarile si prëscurtarile, ce comit. in siedinti'a sa din 3. Martiu 1874 le-a aflatu de necesarie cu privire la amentitul opu.

Propunerea se primesce.

§ 96. Secretar. aduceeinainte cestiunea alegerei comisiunei pentru proiectarea bugetulu preliminaru pre an. asoc. 187⁷/₈.

Comisiunea bugetaria se alege in persõnele dloru membrii P. Dunca, B. Ursu, C. Stezariu si V. Rusu.

Verificarea acestui procesu verbale se concrede dloru Dunc'a, Hanni'a, Stezariu.

Sibiiu datulu cã mai susu.

Iacobu Bolog'a

presiedinte.

Pentru secret. II.

Ioane V. Rusu.

S'a perlesu si verificatu Sibiiu la 19. Iuliu 1877.

P. Dunc'a mp. I. Hanni'a mp. Stezariu mp.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asociat. trans., pre tempulu dela 8. Maiu a. c. pana la 21. Iuliu 1877.

1) Dela dn. secretariu I., G. Baritiu tacs'a de m. ord. pre 187⁶/₇ 5 fl.

2) Prin dn. direct. alu despart. cerc. in Muresiu-Osiorheiu, Dem. Fogarasi s'au tramisu: dela dn. negociat. in M. Osiorheiu, Dem. Fogarasi junior tacs'a de m. ord. pre 187⁵/₆ 5 fl. — Dn. advocatu in M. Osiorheiu, Mateiu Popu Grideanulu tacs'a de m. ord. pre 187⁵/₆ 5 fl. — Dn. jude la tabl'a regia in M. Osiorheiu, Petru Piposiu tacs'e de m. ord. pre anii 187¹/₂—187⁴/₆ 20 fl. — Dn. proprietariu Dem. Alesandrescu Cormos tacs'a de m. ord. nou pre 187⁶/₇ 5 fl.

3) Dn. v. protop. in Ulpi'a Trajana, Ioane Ianza tacs'a de m. ord. pre 187⁴/₅ si 187⁵/₆ 10 fl.

4) Prin dn. vicariu si direct. alu despart. cerc. in Simleulu Silvaniei, Alimpiu Barboloviciu s'au tramisu: Dela dn. advocatu in Zelau, Emericu Popu tacs'a de m. ord. nou pre 187⁶/₇ si pentru diploma 6 fl. — Dn. profes. la preparandi'a de statu in Zelau, Gavrilu Trifu tacs'a de m. ord. nou pre 187⁶/₇ si pentru diploma 6 fl. — Dn. Irodionu Labo, parochu gr. or. in Tresnea tacs'a de m. ord. nou pre 187⁶/₇ si pentru diploma 6 fl. — Dn. protopopu in Hidigu, Ioanu Vicasiu tacs'a rest. pre 187⁰/₁ 5 fl. — Dn. jude cerc. in Supurul de susu, Andreiu Cosm'a tacs'a rest. pre 187³/₄ 5 fl. — Dn. subjude reg. in Simleulu Silvaniei, Georgiu Maioru tacs'a rest. pre 187⁰/₁ 5 fl. — Dn. notariu in Diftiesdu, Aleš. Mircea tacs'a de m. ord. pre 187⁶/₇ 5 fl.

5) Dela dn. jude reg. in Clusiu, Andreiu Francu tacs'a de m. ord. pre 187⁰/₁ — 187²/₃ 15 fl.

6) Prin dn. direct. alu despart. cerc. in Sabesiu, Simeonu Balomiri s'au tramisu: Dela dn. comerciante in Sabesiu, Ioanu Onitiu tacs'a restante pre a. 187²/₃ — 187⁵/₆ 20 fl. — Dn. economu in Sabesiu, Georgiu Cusiut'a pre 187¹/₂ 5 fl. — Dn. jude Lancramu, Daniilu Macsimilianu tacs'a restante pre 187¹/₂ si 187²/₃ 10 fl. — Dn. notariu comunale in Reheu, Ioanu Oncescen tacs'a de m. ord. pre 187⁰/₁ — 187⁴/₅ 25 fl.

7) Priu directiunea despart. cerc. alu Albei Iulie (VIII) s'au tramisu sub ddo 20. Iunie 1877, cá bani incursi pre sém'a asociat. trans., cu ocaziunea adun. gen. cercuali, tiente in Vintiulu de diosu la 8. Oct. 1876, si aume:

A. Tacse de membrii ordinari:

Dn. proprietariu in Alb'a-Iul'a, Sam. Cirlea tacs'a de m. ord. pre 186⁹/₇₀ 5 fl. — Dn. Nic. Aaronu, macelariu in Vintiulu de diosu tacs'a de m. ord. nou pre 187⁶/₇ 5 fl. — Dn. emeritu preotu in Pianu, Ioanu Benna tacs'a de m. ord. nou pre 187⁶/₇ 5 fl.

B. Tacse de membrii ajutatori:

Georgiu Paclisianu, economu in Vintiulu de diosu 2 fl. — Trifonu Munteanu, economu in Vintiulu de diosu 1 fl. — Ioanu Pap, jude reg. in pens. 1 fl. — Craciunu Mermezanu, economu in Vintiulu de diosu 1 fl. — Suma (A. si B.) 20 fl.

Din sum'a de 20 fl. subtraginduse 1 fl. cá spese avute, asia dara s'au trimisu prin susu-amentit'a, directiune, la fondulu asociatiunei trans. 19 fl.

8) Dela dn. professore gimn. in Naseudu dr. Constantinu Moisilu. s'a primitu cá tacs'a de membru ord. pre 187⁵/₆ 5 fl.

9) Dela dn. protopopu in Sibiiu, Ioane V. Rusu tacs'a de membru ord. pre 187⁶/₇ 5 fl.

10) Rm. dn. canonicu in Gherl'a, Demetriu Coroianu tass'a de membru ordinariu pre 187⁴/₅ 5 fl.

11. Prin dn. vicariu si directore despart. cerc. in Simleulu Silvaniei, Alimpiu Barboloviciu, s'a tramesu:

A. Tacse de membrii ordinari:

Dn. protop. in Cuceu Vasiliu Ghetie tacs'a restante pe 187⁰/₁, 187¹/₂ si 187²/₃ 15 fl. — Dn. jude reg. in Zelau, dr. Ioane Maniu tacs'a restante pre 187²/₃ 5 fl. — Dn. asesore in Zelau Vasiliu Popu tacs'a rest. pre 187¹/₂ 5 fl. — Dn. parochu in Saneraiu Vasiliu Lucaciu pre 187⁵/₆ 5 fl. — Dn. posesoru in Unimetu Ioane Branu tacs'a rest. pre 187⁰/₁, 187¹/₂ 10 fl. — Dn. parochu in Catielulu rom. Simeonu Boesia tacs'a rest. pre 187¹/₂ 5 fl. — Dn. parochu in Bobot'a Gavrilu Vajda tacs'a rest. pre 186⁹/₇₀ 5 fl. — Dn. jude cerc. in Supurul de susu, And. Cosm'a tacs'a rest. pre 187⁴/₅ 5 fl. — Dn. vicariu in Simleu, Alimpiu Barboloviciu tacs'a rest. pre 187¹/₂ si 187²/₃ 10 fl. — Dn. protopopu in Supurul de susu, Ioane Galu tacs'a rest. pre 187⁰/₁ 5 fl. — Dómn'a vicarésa in Simleu, Mari'a Barboloviciu tacs'a de m. ord. nou pre 187⁶/₇ si pentru diploma 6 fl. — Dómn'a pretorésa in Supurul de susu, Mari'a Cosma m. ord. nou pre 187⁶/₇ si pentru diploma 6 fl. — Domnisiór'a Ilean'a Popu a lui Georgie Popu din Basesci m. ord. nou pre 187⁶/₇ si pentru didloma 6 fl. — Dómn'a proprietarésa in Unimatu, Laur'a Branu tacs'a de m. ord. nou pre 187⁶/₇ si pentru

diploma 6 fl. — Dn. parochu in Vulcaulu rom., Ioanu Catona tacs'a de m. ord. nou pre 187⁶/₇ si pentru diploma 6 fl. — Dn. jude reg. in Sibiiu, Petru Rosc'a tacs'a restante pre 187⁴/₅ si 187⁵/₆ 10 fl.

B. Tacse de membrii ajutatori.

Dn. proprietariu in Siciu, Teodoru Boldutiu 2 fl. — Dn. proprietariu in Vulcaulu rom., Petru Bode 1 fl.

12. Dn. consiliariu aulicu Iacobu Bolog'a tacs'a de m. ord. pre 187⁶/₇ 5 fl.

13. Dn. dr. Iosifu Hodosiu tacs'a de m. ord. pre 187⁵/₆, 187⁷/₇ si 187⁷/₈ 15 fl.

14. Ilust. sa dn. episcopu alu Lugosiului, dr. Victoru Mihali tacs'a de m. ord. pre 187⁶/₇ 5 fl.

Sibiiu 21. Iuliu 1877. Dela secret. asoc. trans.

P R O G R A M ' A

adunarei generale ordinare XVI a asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, ce se va tiené in opidulu Blasiu la 5—6 Augustu c. n. 1877.

Siedinti'a I.

1. Deschiderea siedintiei la 9 óre antemeridiane prin presiedintele asociat.

2. Alegerea aloru 3 notari pentru portarea proceseloru verbali.

3. Asistarea la parastasulu, ce se va celebrá la 10 óre antemeridiane in biserica catedrala, intru amentirea fericitului archi-episcopu si metropolitu Alesandru Sterc'a Siulutiu.

4. Intruniudu se membrii érași in localulu siedintiei, secretariulu cetesce raportulu comitetului despre activitatea asociatiunei pre anulu 187⁶/₇.

5. Cetirea computului anualu din partea cassariului.

6. Alegerea unei comisiuni de 3 membrii pentru esaminarea socoteleloru.

7. Alegerea unei comisiuni de 3 membrii noi si incassarea tacselor.

8. Alegerea unei comisiuni bugetarie de 5 membrii.

9. Alegerea unei comisiuni pentru propuneri de 7 membrii.

Siedinti'a II.

1. Autenticarea procesului verbale alu siedintiei precedente.

2. Cetirea disertatiuniloru insinuate la presidiulu asociatiunei.

3. Raporturile comisiuniloru esmise in siedinti'a I.

4. Alegerea presiedintiloru, oficialiloru si a membriloru de comitetu ai asociatiunei.

5. Defigerea locului si tempului pentru venitori'a adunare generale.

6. Alegerea unei comisiuni de 5 membrii, pentru verificarea procesului verbale.

Din siedinti'a ordinaria a comitetului asociatiunei transilvane, tienuta in Sibiiu la 17 Iuliu 1877.

Iacobu Bolog'a.

pentru secret.

presiedinte.

Ioan V. Rusu.